

napredovanje je oslobađanje od okova: »To je, kažem ja, oslobađanje od okova i okretanje od sjena k slikama i svjetlu i povratak iz podzemlja k suncu.« I malo kasnije: »Sve to raspravljavanje o vještinama koje smo prošli, ima tu sposobnost i vodi najbolji dio duše motrenju onog najboljeg među bićima.«

5

Čini se da Aristotel nije ništa znao o primjeni te dijalektike. Plotin je napisao izuzetnu knjižicu u prilog tog mišljenja pod naslovom: *Dijalektika*¹⁹, koja nije metafizički put Aristotelov, kako su to neki tumačili. Platon je malo kasnije opisao putove dijalektike: »Reci, dakle, koje je svojstvo sposobnosti raspravljanja, na kakve se oblike dijeli i koji su joj putovi. To bi već, kako se čini, bili oni putovi koji vode do tamo, gdje bi bio odmor od putovanja i njegov kraj.« No to se ipak događa ἐμπερίῳ ὄντι²⁰, već izvježbanom, i dodaje da to postiže samo ona. »Svakako, kažem

10

INSTITUT
ZA FILOZOFIJU

¹⁹ Usp. PLOT. Ennead. I, 3.

²⁰ Usp. PLATO, R. 533.a.9.